

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НА ЗАСАДАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE AND COMPETITIVENESS ON THE BASIS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT

У статті досліджуються ключові складові економічної безпеки підприємства, включаючи фінансову, виробничу, маркетингову, інформаційну та кадрову безпеку, а також інноваційні підходи до їх забезпечення. Було визначено, що автоматизація та роботизація виробничих процесів зменшують людський фактор, що призводить до зниження помилок і підвищення точності. Обґрунтовано, що інновації визначають здатність підприємства залишатися конкурентоспроможним і адаптивним до змін ринкових умов. Розвиток нових продуктів і послуг, покращення якості та диференціація продукції, гнучкість і швидкість реагування, а також розширення ринків збуту через розвиток нових каналів дистрибуції і глобалізацію діяльності дозволяють підприємствам зберігати і розширювати ринкові позиції. Використання інноваційних підходів дозволяє підприємствам не тільки захистити свої економічні інтереси, але й забезпечити довгострокове зростання та конкурентоспроможність.

Ключові слова: економічна безпека, інноваційний розвиток, виробничі процеси, адаптивність підприємства, інформаційні технології, конкурентоспроможність підприємства.

The article examines the key components of economic security of the enterprise, including financial, production, marketing, information and personnel security, as well as innovative approaches to their provision. In particular, the introduction of the latest technologies, such as automation, digitalization, the Internet of Things (IoT), 3D printing and energy-efficient technologies, significantly affect the economic security of the enterprise, contributing to increased efficiency, reduced costs and improved product quality. It has been determined that the automation and robotics of production processes reduce the human factor, which leads to a reduction in errors and an increase in accuracy. The use of digital technologies allows for constant monitoring of production processes in real time, which ensures prompt response to any deviations and breakdowns. The introduction of the latest materials and technologies, such as 3D printing, allows you to create more complex and high-quality products, reducing production costs. Innovations in the field of energy efficiency help reduce energy consumption and resource costs, increasing the company's resilience to environmental challenges. It is substantiated that innovations determine the ability of the enterprise to remain competitive and adaptive to changes in market conditions. Development of new products and services, improvement of quality and differentiation of products, flexibility and speed of response, as well as expansion of sales markets through the development of new distribution channels and globalization of activities allow enterprises to maintain and expand market positions. Thus, ensuring the economic security of the enterprise on the basis of innovative development is an extremely important task in the modern world. The use of innovative approaches allows enterprises not only to protect their economic interests, but also to ensure long-term growth and competitiveness. Enterprises that actively implement innovations have more chances to succeed in a dynamic and competitive environment, ensuring stable development and protection from economic threats.

Key words: economic security, innovative development, production processes, enterprise adaptability, information technologies, enterprise competitiveness.

УДК 338.351

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastuct79-28>

Македон В.В.

д.е.н., професор,
професор кафедри міжнародної економіки
і світових фінансів,
Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара

Стрижоус М.В.

аспірант,
Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара

Makedon Viacheslav

Oles Honchar Dnipro National University

Stryzhous Maksym

Oles Honchar Dnipro National University

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та інтеграції світової економіки забезпечення економічної безпеки підприємства стає однією з пріоритетних задач для його стабільного функціонування та розвитку. Інноваційний розвиток стає важливим фактором, який дозволяє підприємствам не тільки адаптуватися до нових умов, але й забезпечувати стійке зростання та конкурентоспроможність. Інновації в продуктах, процесах, управлінських підходах та технологіях відкривають нові можливості для підвищення ефективності діяльності підприємства, зменшення витрат та мінімізації ризиків. Розглядаючи інноваційний розвиток як основу для забезпечення економічної безпеки, важливо відзначити, що впровадження інновацій дозволяє підприємствам: зменшити залежність від зовнішніх факторів; підвищити рівень конкурентоспроможності; забезпечити стабільний фінансовий стан; покращити управлінські процеси та знизити витрати.

У зв'язку з цим, дослідження взаємозв'язку між інноваційним розвитком та економічною безпекою

підприємства є надзвичайно актуальним. Воно дозволить не тільки глибше зрозуміти механізми впливу інновацій на безпеку підприємства, але й розробити рекомендації для підприємств щодо ефективного використання інновацій з метою підвищення їх економічної безпеки [12]. Таким чином, дане дослідження сприятиме формуванню нових підходів до управління підприємствами в умовах постійних змін, що забезпечить їх стійкий розвиток та економічну безпеку на довгострокову перспективу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження в галузі економічної безпеки підприємства акцентують увагу на необхідності комплексного підходу до визначення цього поняття. Вчені, такі як Дячков Д., Потапюк І., Капран І. [3], наголошують на важливості врахування як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, що впливають на економічну безпеку. Вони пропонують використовувати багатофакторні моделі для аналізу ризиків та визначення стратегій їх мінімізації. Інноваційний розвиток є ключовим

елементом сучасних стратегій забезпечення економічної безпеки. Дослідники, такі як Македон В.В., Байлова О.О. [8], Шарко В. [13] підкреслюють роль інновацій у підвищенні конкурентоспроможності підприємств. Вони визначають інновації як процес створення нових продуктів, технологій та бізнес-моделей, що дозволяють підприємствам адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. За даними досліджень Атамас О., Майстер Т. [1], впровадження сучасних інформаційних систем та технологій дозволяє знизити операційні витрати, підвищити точність і швидкість виробничих процесів, а також мінімізувати ризики, пов'язані з людським фактором. Це сприяє підвищенню економічної безпеки підприємства.

Інформаційна безпека є невід'ємною складовою економічної безпеки підприємства в сучасному цифровому середовищі. Впровадження сучасних систем кібербезпеки, за даними досліджень Куницької-Іляш М. [4], забезпечує захист конфіденційної інформації та мінімізує ризики кіберзагроз. Управління ризиками є ключовим аспектом забезпечення економічної безпеки підприємства. Дослідження Огренич Ю., Діброва В. [10] показують, що використання інноваційних підходів, таких як прогнозування на основі великих даних (Big Data) та штучного інтелекту, дозволяє підприємствам ефективніше ідентифікувати та

аналізувати ризики, а також розробляти стратегії їх мінімізації. Огляд літератури показує, що інноваційний розвиток є важливим засобом забезпечення економічної безпеки підприємства і потребує подальшого наукового розгляду.

Постановка завдання. Метою статті є розробка практичних підходів до забезпечення економічної безпеки підприємства на основі інноваційного розвитку.

Завдання дослідження:

– визначити ключові напрямки інноваційного розвитку, що сприяють підвищенню економічної безпеки;

– дослідити вплив автоматизації та цифровізації виробничих процесів на економічну безпеку;

– визначити ефективні стратегії та інструменти для впровадження інноваційних технологій з метою підвищення економічної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна безпека підприємства є критичним аспектом його стійкого функціонування та розвитку в умовах динамічних ринкових змін і глобалізації, вона відображає здатність підприємства захищати свої інтереси, зберігати стійкість до зовнішніх і внутрішніх загроз та забезпечувати довгострокове стабільне зростання. Економічна безпека підприємства – це стан захищеності його економічних інтересів, який забезпечує стабільне

Таблиця 1

Складові економічної безпеки підприємства в аспекті планового розвитку

Базова складова	Економічна сутність	Формати заходів	Значення для підприємства
1. Фінансова безпека	Забезпечення стабільності та ефективності фінансових потоків. Здатність підприємства до своєчасного виконання фінансових зобов'язань. Резерви та страхові фонди на випадок непередбачених ситуацій.	Фінансове планування, резерви, страхування.	Забезпечує стійкість та незалежність від зовнішніх шоків.
2. Виробнича безпека	Забезпечення безперебійної роботи виробничих процесів. Підтримка оптимального рівня запасів сировини та матеріалів. Контроль якості продукції.	Оптимізація запасів, технічне обслуговування, контроль якості.	Підвищує ефективність виробництва та якість продукції.
3. Маркетингова безпека	Стабільність ринкової позиції підприємства. Здатність адаптуватися до змін ринкових умов. Розвиток нових ринків збуту.	Маркетингові дослідження, реклама, диверсифікація ринків.	Забезпечує конкурентоспроможність та ринкову стабільність.
4. Інформаційна безпека	Захист конфіденційної інформації та даних. Використання сучасних інформаційних технологій для моніторингу та аналізу ситуації.	Кібербезпека, системи захисту даних, моніторинг загроз.	Забезпечує конфіденційність та цілісність даних.
5. Кадрова безпека	Підбір і утримання висококваліфікованих працівників. Розвиток професійних навичок та компетенцій персоналу. Мотиваційні програми та соціальний захист.	Навчання, мотивація, соціальний пакет.	Забезпечує високий рівень продуктивності та задоволеність працівників.
6. Інноваційні підходи	Впровадження новітніх технологій, розвиток інноваційних продуктів і послуг, оптимізація бізнес-процесів, партнерство та співпраця.	Автоматизація, цифровізація, дослідження і розробки, партнерські проекти.	Підвищує адаптивність, ефективність та конкурентоспроможність.

Джерело: сформовано авторами на основі [1; 9]

функціонування, розвиток і конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі, що дає можливість підприємству передбачати, запобігати і мінімізувати вплив негативних факторів та ризиків, що можуть зашкодити його діяльності [2] (табл. 1).

Вплив інновацій на економічну безпеку підприємства може бути розглянутий через призму змін у виробничих процесах, а також підвищення конкурентоспроможності та адаптивності. Інновації у виробничих процесах мають значний вплив на економічну безпеку підприємства і вони сприяють підвищенню ефективності, зниженню витрат і покращенню якості продукції. Ось декілька ключових аспектів, як інновації змінюють виробничі процеси [5; 7]:

1. Автоматизація і роботизація. Автоматизація виробничих процесів дозволяє зменшити людський фактор, що призводить до зниження помилок і підвищення точності. Роботизація виробництва знижує витрати на трудові ресурси і підвищує продуктивність.

2. Цифровізація і інтернет речей (IoT). Використання цифрових технологій і IoT дозволяє здійснювати постійний моніторинг виробничих процесів у режимі реального часу. Це забезпечує оперативне реагування на будь-які відхилення і поломки, мінімізуючи простой і втрати.

3. Впровадження новітніх матеріалів і технологій, таких як 3D-друк, дозволяє створювати більш складні та високоякісні продукти, що у підсумку покращує кінцеву продукцію, але й знижує виробничі витрати.

4. Енергоефективність і стійкість. Інновації у сфері енергоефективності сприяють зниженню енергоспоживання і витрат на ресурси і використання відновлюваних джерел енергії та екологічно чистих технологій підвищує стійкість підприємства до екологічних викликів і вимог.

Інновації є ключовим фактором, що визначає здатність підприємства залишатися конкурентоспроможним і адаптивним до змін ринкових умов. Обґрунтуємо, як інновації впливають на ці аспекти:

1. Розвиток нових продуктів і послуг. Інноваційний підхід до розробки нових продуктів і послуг дозволяє підприємствам задовольняти постійно змінювані потреби споживачів що сприяє збереженню і розширенню ринкових позицій.

2. Покращення якості та диференціація. Інновації дозволяють створювати продукти з унікальними характеристиками і високою якістю, що робить їх привабливими для споживачів. Диференціація продукції допомагає підприємствам виділятися на ринку і зменшувати цінову конкуренцію.

3. Гнучкість і швидкість реагування. Використання інноваційних методів управління, таких як Agile і Lean, підвищує гнучкість підприємства і його здатність швидко реагувати на зміни ринкових

умов, що дозволяє швидко адаптуватися до нових вимог і уникати можливих загроз.

4. Розширення ринків і глобалізація. Інновації сприяють розширенню ринків збуту через розвиток нових каналів дистрибуції і глобалізацію діяльності. Використання цифрових технологій дозволяє підприємствам виходити на міжнародні ринки і конкурувати на глобальному рівні.

Підприємства які активно впроваджують інновації, мають більше шансів на успіх у динамічному і конкурентному середовищі, забезпечуючи собі стабільний розвиток і захищеність від економічних загроз [6].

У сучасному світі, де інформація відіграє важливу роль, впровадження інформаційних систем та технологій стає важливим інструментом забезпечення економічної безпеки, які в реальності дозволяють підприємствам ефективно управляти ресурсами, мінімізувати ризики та підвищувати конкурентоспроможність.

1. Автоматизація бізнес-процесів. Впровадження інформаційних систем, таких як ERP (Enterprise Resource Planning), дозволяє автоматизувати ключові бізнес-процеси, включаючи управління фінансами, виробництвом, логістикою та персоналом. Це знижує ризик людських помилок, підвищує точність даних і забезпечує більш ефективно використання ресурсів.

2. Підвищення прозорості та контроль. Інформаційні системи забезпечують прозорість операційної діяльності підприємства. Вони дозволяють керівництву отримувати доступ до актуальної інформації в режимі реального часу, що сприяє прийняттю обґрунтованих рішень та оперативному реагуванню на зміни. Це допомагає мінімізувати ризики фінансових втрат і зловживань.

3. Управління ризиками. Інформаційні технології дозволяють ефективно ідентифікувати, аналізувати та управляти ризиками. Системи управління ризиками допомагають виявляти потенційні загрози та розробляти стратегії для їх мінімізації.

4. Захист інформації. Кібербезпека є критично важливою для захисту конфіденційної інформації підприємства. Впровадження систем кібербезпеки, таких як брандмауери, системи виявлення вторгнень та шифрування даних, допомагає захистити підприємство від кіберзагроз і забезпечити безпеку даних [14].

Практичні аспекти впровадження інформаційних систем та технологій у забезпеченні економічної безпеки підприємства наведені в таблиці 2.

Впровадження інформаційних систем та технологій є важливим кроком на шляху до забезпечення економічної безпеки підприємства. Вони дозволяють автоматизувати бізнес-процеси, підвищити прозорість та контроль, ефективно управляти ризиками та захищати конфіденційну інформацію.

Практичні аспекти впровадження інформаційних систем та технологій у забезпеченні економічної безпеки підприємства

Аспект	Практична характеристика	Приклад існування	Важливість	Рекомендації використання
1. Вибір відповідних систем	Аналіз потреб підприємства та ринку, проведення тендерів, консультації з експертами.	Вибір ERP-системи, CRM, систем кібербезпеки.	Забезпечує відповідність систем потребам підприємства та підвищує ефективність.	Проводити детальний аналіз та залучати фахівців.
2. Навчання персоналу	Підготовка працівників до використання нових технологій та систем.	Тренінги, семінари, вебінари.	Підвищує ефективність використання систем та знижує ризики помилок.	Організувати регулярне навчання та підтримку.
3. Інтеграція систем	Забезпечення взаємодії між різними інформаційними системами підприємства.	Інтеграція ERP, CRM, SCM.	Підвищує ефективність управління та забезпечує безперебійний обмін даними.	Використовувати інтеграційні платформи та API.
4. Постійний моніторинг та оновлення	Регулярний аудит систем, оновлення програмного забезпечення, впровадження нових технологій.	Аудити, патчі, оновлення, нові функціональні можливості.	Забезпечує безпеку та актуальність систем.	Проводити регулярні перевірки та оновлення.
5. Управління ризиками	Ідентифікація, аналіз та управління ризиками.	Аналіз ринкових умов, фінансових показників, операційної діяльності.	Знижує ризики фінансових втрат та зловживань.	Використовувати системи управління ризиками та розробляти стратегії мінімізації.

Джерело: розроблено авторами

Інноваційний розвиток є ключовим фактором забезпечення економічної безпеки підприємств у сучасному світі. Він дозволяє підприємствам адаптуватися до змін у ринковому середовищі, підвищувати свою конкурентоспроможність та забезпечувати стійке зростання. Визначимо нові і провідні тенденції та напрямки інноваційного розвитку [8; 11]:

1. Однією з ключових тенденцій є цифровізація та автоматизація бізнес-процесів. Використання інформаційних технологій, таких як штучний інтелект, Інтернет речей (IoT) та великі дані (Big Data), дозволяє підприємствам підвищувати ефективність, знижувати витрати та приймати обґрунтовані рішення на основі аналізу даних.

2. Інноваційний розвиток все більше орієнтується на екологічну стійкість. Використання відновлюваних джерел енергії, впровадження енергоефективних технологій та зменшення викидів парникових газів стають важливими напрямками інноваційного розвитку, що не тільки сприяє збереженню навколишнього середовища, але й підвищує економічну безпеку підприємств, знижуючи їх залежність від традиційних енергоресурсів.

3. Сучасні тенденції включають розвиток інновацій у логістиці та управлінні ланцюгами постачання. Використання блокчейн-технологій для забезпечення прозорості та відстеження товарів, впровадження автоматизованих систем складування та доставки дозволяють

підвищити ефективність і знизити ризики порушення постачання.

4. Зростаючий попит на персоналізовані продукти та послуги стимулює інноваційний розвиток у сфері виробництва та маркетингу. Використання 3D-друку, гнучких виробничих систем та аналітики споживчих даних дозволяє підприємствам пропонувати індивідуальні рішення для кожного клієнта.

Можливості для підвищення економічної безпеки підприємства за рахунок інновацій ми визначаємо наступним чином:

– впровадження інноваційних технологій дозволяє підприємствам знижувати операційні витрати та підвищувати продуктивність, що забезпечує стійкість до фінансових ризиків і підвищує економічну безпеку підприємства;

– інновації у сфері енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії зменшують залежність підприємств від коливань цін на енергоресурси що формує стабільність та передбачуваність витрат;

– використання сучасних технологій у виробництві дозволяє підприємствам створювати високоякісні продукти, які відповідають вимогам ринку, що дає можливість зростанню рівня конкурентоспроможності та ринкових позицій підприємства;

– інноваційні системи управління ризиками дозволяють підприємствам ефективно ідентифікувати, оцінювати та управляти ризиками. використання аналітичних інструментів та алгоритмів

машинного навчання допомагає передбачати потенційні загрози та розробляти стратегії їх мінімізації;

– інновації сприяють розширенню ринкових можливостей та диверсифікації діяльності підприємств. використання нових технологій та підходів дозволяє підприємствам виходити на нові ринки та створювати нові джерела доходів, що підвищує їх економічну безпеку.

Забезпечення економічної безпеки підприємства на засадах інноваційного розвитку є надзвичайно важливим завданням у сучасному світі. Використання інноваційних підходів дозволяє підприємствам не тільки захистити свої економічні інтереси, але й забезпечити довгострокове зростання та конкурентоспроможність. Таким чином, підприємства, що інвестують у інновації та впроваджують новітні технології, мають значно більше шансів на успіх та стабільний розвиток в умовах глобалізації та постійних змін.

Висновки з проведеного дослідження. Було визначено, що автоматизація бізнес-процесів за допомогою ERP-систем та інших інформаційних технологій значно підвищує економічну безпеку підприємства. Вона дозволяє знизити ризик людських помилок, підвищити точність даних та забезпечити більш ефективне використання ресурсів, що сприяє зниженню операційних витрат і підвищенню продуктивності, що робить підприємство більш стійким до фінансових ризиків. Дослідження показали, що інформаційні системи сприяють підвищенню прозорості операційної діяльності підприємства. Завдяки доступу до актуальної інформації в режимі реального часу керівництво може приймати обґрунтовані рішення та оперативно реагувати на зміни і дає можливість мінімізувати ризики фінансових втрат і зловживань, що підвищує економічну безпеку підприємства. Було обґрунтовано, що саме впровадження інформаційних технологій дозволяє підприємствам ефективно ідентифікувати, аналізувати та управляти ризиками. Системи управління ризиками допомагають виявляти потенційні загрози та розробляти стратегії для їх мінімізації, що включає аналіз ринкових умов, фінансових показників та операційної діяльності, що забезпечує зниження ризиків фінансових втрат і підвищує стійкість підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Атамас О.П., Майстер Т.М. Удосконалення системи управління інформаційною складовою фінансово-економічної безпеки підприємства. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 8. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-04-02>.
2. Гринкевич С., Когут М., Станкевич М. Еволюція теоретичних концепцій економічної безпеки під-

приємства. *Економіка та суспільство*. 2023. № (50). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-70>

3. Дячков Д., Потапюк І., Капран І. Економічна безпека в системі стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-7>

4. Куницька-Іляш М. В. Фінансова безпека стратегічних галузей національної економіки: змістова декомпозиція та витоки методології аналізування. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 1 (302). С. 195–200. DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2022-302-1-33>

5. Кургузенкова Л.А. Економічна безпека підприємства: сутність та чинники формування її відповідного рівня. *Економіка та суспільство*. 2015. Вип. 1. С. 31–34. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/1_ukr/06.pdf

6. Македон В.В. Дослідження процесів забезпечення соціальної відповідальності у провідних моделях корпоративного управління. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки*. Вип. 126. Харків : ХНТУСГ, 2012. С. 198–206.

7. Македон В.В. Розвиток системи стратегічного менеджменту міжнародних компаній на засадах крос-функціонального підходу. *European Journal of Management Issues*. № 31(3). С. 177–188. DOI: <https://doi.org/10.15421/192315>

8. Македон В.В., Байлова О.О. Планування і організація впровадження цифрових технологій в діяльність промислових підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2023. Випуск 47. С. 16–26. DOI: [10.32999/ksu2307-8030/2023-47-3](https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2023-47-3)

9. Македон В.В., Валіков В.П., Рябик Г.Є. Розвиток світового ринку ділових інтелектуальних послуг під впливом економіки 4.0. *Нобелівський вісник*. 2019. № 1. С. 59–72. DOI: [10.32342/2616-3853-2019-2-12-7](https://doi.org/10.32342/2616-3853-2019-2-12-7)

10. Огренич Ю., Діброва В. Економічна безпека промислових підприємств в Україні: стан, проблеми та напрямки покращення. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 15. С. 180–191. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.22>

11. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Ткаченко Є.В. Модель інтегральної оцінки економічної безпеки підприємства. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 3(65). С. 56–65. URL: [http://www.evd-journal.org/download/2021/3\(65\)/04-Piletska.pdf](http://www.evd-journal.org/download/2021/3(65)/04-Piletska.pdf)

12. Сосновська І. М. Поняття та значення економічної безпеки виробничо-господарської діяльності підприємств. *Ефективна економіка*. 2015. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4303>

13. Шарко В.В. Маркетингово-логістичний підхід у формуванні економічної безпеки виробничих систем. Соціально-трудова та економічні пріоритети розвитку виробничих систем у прискорені євроінтеграції: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В.М. Нижника. Хмельницький : ХНУ. 2019. С. 243–276.

14. Makedon V., Valikov V., Kurinnaya I., Koshlyak E. Strategic innovative development of the enterprises: theory and methodology, *Scientific journal Economics and finance*. 2019. Issue 2. P. 52–62.

REFERENCES:

1. Atamas, O.P., Mayster, T.M. (2023). Udoslennennya systemy upravlinnya informatsiynoyu skladovoyu finansovo-ekonomichnoyi bezpeky pidpriumstva [Improvement of the management system of the information component of the financial and economic security of the enterprise]. *Problemy suchasnykh transformatsiy. Seriya: ekonomika ta upravlinnya*, № 8. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-04-02> (in Ukrainian)
2. Hrynkevych, S., Kohut, M., Stankevych, M. (2023). Evolyutsiya teoretychnykh kontseptsiy ekonomichnoyi bezpeky pidpriumstva [Evolution of theoretical concepts of economic security of the enterprise]. *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-70> (in Ukrainian)
3. Diachkov, D. V., Potapiuk, I. P., & Kapran, I. V. (2021). Ekonomichna bezpeka v systemi stratehichnoho upravlinnia pidpriumstvom [Economic security in the enterprise strategic management system]. *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-7> (in Ukrainian).
4. Kunycjka-Iljash, M.V. (2022). Finansova bezpeka stratehichnykh haluzei natsionalnoi ekonomiky: zmistova dekompozitsiia ta vytoky metodolohichnoho analizu [Financial security of strategic branches of the national economy: substantive decomposition and sources of analysis methodology]. *Biuletyn Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 1, pp. 195–200. DOI: 10.31891/2307-5740-2022-302-1-33 (in Ukrainian)
5. Kurguzenkova, L.A. (2015). Ekonomichna bezpeka pidpriumstva: sutnist ta chynnyky formuvannia yii vidpovidnoho rivnia [Economic security of company: essence and formational factors of correspond level]. *Economy and society*, vol. 1, pp. 31–34. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/1_ukr/06.pdf (in Ukrainian)
6. Makedon, V.V. (2012). Doslidzhennya protsesiv zabezpechennya sotsial'noyi vidpovidal'nosti u providnykh modelyakh korporatyvnoho upravlinnya [Research on processes of ensuring social responsibility in leading models of corporate governance]. *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu sil's'koho hospodarstva: Ekonomichni nauky*. vol. 126. Kharkiv: KHNTUS·H, 198–206. (in Ukrainian)
7. Makedon V.V. (2023) Rozvytok systemy stratehichnoho menedzhmentu mizhnarodnykh kompaniy na zasadakh kros-funktsional'noho pidkhodu [Development of the Strategic Management System of International Companies on the Basis of Cross-functional Approach]. *European Journal of Management Issues*, vol. 31(3), pp. 177–187. doi:10.15421/192315. (in Ukrainian)
8. Makedon V.V., Bailova O.O. (2023). Planning and organizing the implementation of digital technologies in the activities of industrial enterprises. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Economic Sciences"*, Issue vol. 47, pp. 16–26. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2023-47-3. (in Ukrainian)
9. Makedon V.V., Valikov V.P., Ryabyk G.E. (2019) Rozvytok svitovoho rynku dilovykh intelektual'nykh posluh pid vplyvom ekonomiky 4.0 [Development of the world market of business intellectual services under the influence of economy 4.0]. *Nobel Herald*, no. 1, pp. 59–72. DOI: 10.32342/2616-3853-2019-2-12-7. (in Ukrainian)
10. Ohrenych, YU., Dibrova V. (2023). Ekonomichna bezpeka promyslovykh pidpriumstv v Ukraini: stan, problemy ta napryamky pokrashchennya [Economic security of industrial enterprises in Ukraine: state, problems and directions for improvement]. *Tavriys'kyy naukovyy visnyk. Seriya: Ekonomika*. vol. 15, pp. 180–191. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.22>. (in Ukrainian)
11. Piletska, S.T., Korytko, T.Yu., Tkachenko, Ye. V. (2021). Model intehralnoi otsinky ekonomichnoi bezpeky pidpriumstva [A Model of Integrated Assessment of the Enterprise Economic Security]. *Economic Herald of Donbass*, no. 3(65), pp. 56–65. Available at: [http://www.evd-journal.org/download/2021/3\(65\)/04-Piletska.pdf](http://www.evd-journal.org/download/2021/3(65)/04-Piletska.pdf) (in Ukrainian)
12. Sosnovska, I.N. (2015). Poniattia ta znachennia ekonomichnoi bezpeky vyrobnycho-hospodarskoi diialnosti pidpriumstv [The concept and importance of economic security of production and economic activity of enterprises]. *Efficient economy*, no. 9. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4303> (in Ukrainian)
13. Sharko, V.V. (2019). Marketynhovo-lohistychnyi pidkhid u formuvanni ekonomichnoi bezpeky vyrobnychykh system. Sotsialno-trudovi ta ekonomichni priorityety rozvytku vyrobnychykh system u pryskoreni yevrointehratsii: monohrafiia / za nauk. red. d-ra ekon. nauk, prof. V.M. Nyzhnyka. Khmelnytskyi : KhNU. (in Ukrainian)
14. Makedon V., Valikov V., Kurinnaya I., Koshlyak E. (2019). Strategic innovative development of the enterprises: theory and methodology, *Scientific Journal Economics and finance*, issue 2, pp. 52–62. (in English)